

A jak poszedł król na wojnę – poezja M. Konopnickiej

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń zna:

- twórczość Marii Konopnickiej,
- najważniejsze cechy poezji Konopnickiej.

b) Umiejętności

Uczeń:

- analizuje i interpretuje wiersze
- wyszukuje odpowiednie fragmenty

2. Metoda i forma pracy

praca z tekstem

3. Środki dydaktyczne

Maria Konopnicka, *Poezje*

Podręcznik (A. Nawarecki, D. Siwicka, *Przeszłość to dziś*)

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel podaje wstępne informacje dotyczące twórczości M. Konopnickiej.

Konopnicka reprezentuje najbardziej popularny nurt w twórczości ludowej. Zawsze stała po stronie uciskanych, pisała o sprawach bolących, o niedoli chłopów itd. Jest to nurt literatury społecznikowskiej, tendencyjnej. Pisarka w swojej twórczości poruszała również zagadnienie patriotyzmu.

b) Faza realizacyjna

Analiza wybranych wierszy:

1) *Wolny najmita*

Wiersz mówi o doli chłopów uwłaszczeniowych, którzy nie mają za co płacić podatków za ziemię, z którą łączą go więzi. Jego rodzina umiera z głodu. Chłop staje się wolny, gdyż ziemia zostaje mu odebrana za podatki.

2) *Na fujarce*

Podmiotem lirycznym wiersza jest rolnik zwracający się do przyrody, która płacze nad jego losem. W utworze tym pojawia się popularny u Konopnickiej motyw przyrody wrażliwej na los chłopów.

3) *Zapalisz świat*

Wiersz mówi o nadejściu rewolucji, mającej na celu usunięcie niesprawiedliwości. Jest tu widoczna stylizacja gwarowa, wiersz ma śpiewny charakter.

4) *A jak poszedł król na wojnę...*

Utwór ukazuje kontrast pomiędzy losem chłopca a losem króla. Wspomniane są tylko sukcesy króla. Z tego wniosek, iż zyski z wojen przypadają tylko tym, którzy rządzą. Nad losem chłopca płacze tylko przyroda.

Anaforyczność – powtarzanie pewnych wyrażenia, np. na początku każdej strofy.

5) *Rota*

Jest to bodaj najlepiej znany wiersz Marii Konopnickiej. Występuje w nim podmiot zbiorowy – naród polski, który składa ojczyźnie przysięgę wierności. W utworze wyrażone jest życzenie, by Polacy nie zapomnieli o swojej polskości. Owo zapomnienie stanowi bowiem śmierć ducha polskości.

5. Bibliografia

Konopnicka M., *Poezje*, przyp. J. Walc, Wyd. 2, Czytelnik, Warszawa 1985.

Nawarecki A., Siwicka D., *Przeszłość to dziś. Podręcznik*, STENTOR, Warszawa 2003.

6. Załączniki

brak

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak